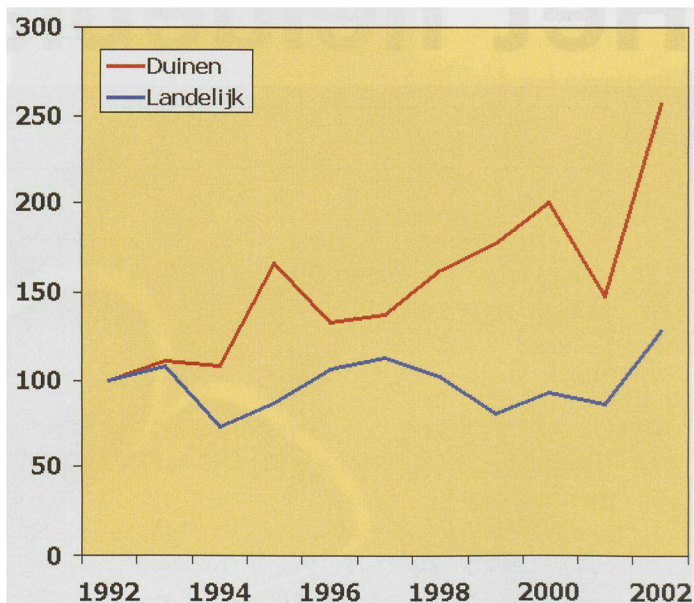


Tekst: Chris van Swaay & Calijn Plate

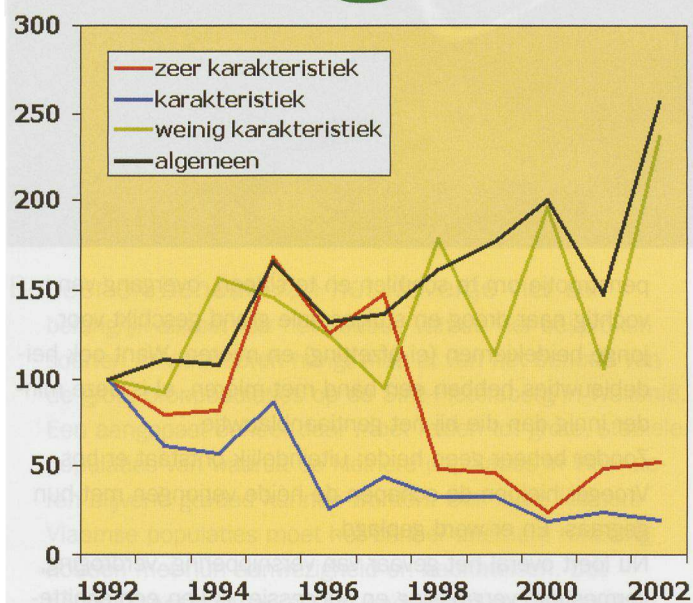
Onze duinen:

Onze kustduinen zijn niet alleen een prachtig landschap, ze zijn ook een langgerekt gebied waar de natuurwaarden nog ruim aanwezig lijken te zijn. Toch zijn ook de duinen al lang aan allerlei veranderingen onderhevig geweest. Zo wordt er al sinds de negentiende eeuw water gewonnen, wat tot verdroging van veel vochtige duinvalleien heeft geleid. Ook nu zijn de vlinders in de duinen allerm minst veilig. Het Landelijk Meetnet Dagvlinders laat ons zien hoe het nu echt met de vlinders in de duinen gaat.



Figuur 2. De ontwikkeling van de vlinders in de duinen afgezet tegen het landelijke beeld.

meer gewoon, minder bijzo



Figuur 1. Aantalontwikkeling van de vlinders in de duinen.

Duinvlinders Voor onze dagvlinders zijn de duinen van groot belang. Een aantal soorten is zelfs (bijna) beperkt tot dit gebied, zoals de duinparelmoervlinder en de kleine parelmoervlinder. Maar ook voor veel algemene soorten zijn de duinen belangrijk. Zo worden de hoogste aantallen van het bruin zandoogje op deze routes gezien. In de tabel zijn de vlinders van de duinen ingedeeld in vier groepen:

1. Zeer karakteristieke soorten: de specialisten, die buiten de duinen weinig worden gevonden of in de duinen veel talrijker zijn dan daarbuiten.

2. Karakteristieke soorten, die behalve in de duinen ook nog op heidevelden in het binnenland gevonden worden.
3. Weinig karakteristieke soorten, die weliswaar in de duinen veel voorkomen in grote dichtheden, maar die ook elders in ons land gevonden worden.
4. Algemene soorten die in ons hele land gevonden kunnen worden, maar zonder opportunisten (als kleine vos en dagpauwoog) en trekvlinders (als atalanta en distelvlinder).

Veranderingen bij onze duinvlinders Figuur 1 laat de aantalontwikkeling voor deze vier groepen vlinders zien. Wat daarin opvalt is dat de karakteristieke soorten het slecht doen, terwijl de weinig karakteristieke en algemene

Indeling van de vlinders van de duinen naar mate van specialisatie

Zeer karakteristiek	Weinig karakteristiek
Bruin blauwtje	Zwartsprietdikkopje
Kleine parelmoervlinder	Kleine vuurvlinder
Duinparelmoervlinder	Argusvlinder
Grote parelmoervlinder	Hooibeestje
Karakteristiek	Algemeen
Kommavlinder	Bruin zandoogje
Aardbeivlinder	Groot dikkopje
Heivlinder	Icarusblauwtje
	Koelvinkje
	Oranjetipje

Het Landelijk Meetnet Dagvlinders

Het Landelijk Meetnet Dagvlinders is een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting en het CBS en wordt medegefinancierd door het Expertisecentrum LNV. Deze resultaten zijn mogelijk gemaakt door de tellingen van honderden vrijwilligers in het hele land. Wilt u ook meedoen, dan kunt u zich opgeven bij De Vlinderstichting.

Geert de Vries



Ook voor een zeer algemene vlinder als het bruin zandoogje zijn de duinen belangrijk.

nder

soorten juist toenemen ten opzichte van 1992. Met name het beeld van deze algemene soorten is opmerkelijk, omdat zij landelijk gezien min of meer stabiel zijn gebleven (figuur 2).

Oorzaken De duinen zijn een bijzonder deel van Nederland, met een bijzondere en karakteristieke vlinderfauna. Deze soorten zijn optimaal aangepast aan de open vegetatie op de schrale zandgrond met zijn uitgesproken zeeklimaat. Maar ze gaan de laatste tien jaar flink achteruit. Ook de duinen vergrassen en verdrogen, waardoor waardplanten verdwijnen en habitat verloren gaat. Het gebied wordt tegelijkertijd echter steeds geschikter voor enkele algemene soorten, die juist een voorkeur hebben voor grazige vegetaties in een beschutte omgeving. Dus ook de duinen lijden onder nivellering: de specialisten verdwijnen, en de allemansvrienden verschijnen.